

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2012 tot regeling van de procedure voor toekenning van projectsubsidies m.b.t. de uitvoering van nascholingsinitiatieven, wat betreft praktijkgericht onderzoek en valorisatie van de nascholingsprojecten

1. INHOUDELIJK

1.1. Algemeen

Wat is nascholing op initiatief van de Vlaamse Regering?

In het kader van de professionalisering van onderwijspersoneel kan de Vlaamse Regering bij de implementatie van een onderwijsvernieuwing gedurende een bepaalde periode specifieke en gerichte ondersteuning (laten) organiseren (hierna prioritaire nascholing genoemd). De Vlaamse Regering en bij delegatie de minister bevoegd voor onderwijs, kan hiertoe aan een aantal nascholingsorganisaties middelen toekennen die toelaten om gedurende een bepaalde periode schoolteams te ondersteunen en begeleiden. Om deze vernieuwingen¹ tot op de klasvloer te laten doorsijpelen volstaat het niet om structuren te veranderen, maar is het noodzakelijk om te focussen op de (nieuwe) competenties van leerkrachten, leerkrachtenteams- alsook op het schoolniveau. Het is ook cruciaal om schoolleiders te ondersteunen. Om dit te realiseren is enkel kennisoverdracht voorzien niet afdoende, maar moet tijdens de opleiding een waaier van gepaste (wetenschappelijke) methodieken gehanteerd worden, zodat leraren(teams) op de klasvloer maximaal ondersteund kunnen worden.

Dit wordt geregeld door het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 2012 tot regeling van de procedure voor toekenning van projectsubsidies m.b.t. de uitvoering van nascholingsinitiatieven. Op 12 september 2014 werd het besluit gewijzigd waardoor onder andere de doelgroep werd verruimd en de looptijd kan verlengd worden.

De gesubsidieerde projecten opereren binnen een kaderconcept:

- Een zelfde schoolteam wordt tijdens een traject, bestaande uit verschillende sessies ondersteund door een geselecteerde en gesubsidieerde organisatie. De looptijd kan tot twee jaren duren;

¹ Rond de volgende beleidsprioriteiten werden afgelopen schooljaren ondersteuningstrajecten opgezet: M-decreet, talenbeleid: breed evalueren, Nederlands voor leerlingen met een andere thuistaal, CLIL, datageletterdheid, differentiatie, HR beleid in scholen, werkplekleren... Competentieontwikkeling DKO

- De doelgroep en methode kunnen, afhankelijk van de te realiseren doelstellingen, per sessie variëren;
- De organisaties worden gefinancierd op basis van het aantal uitgevoerde sessies die op een afgesproken locatie in een aantal contacturen plaatsvinden.

De evolutie in professionaliseringsmethoden, zoals het belang van evidence informed practice, blended learning en de nood om te kunnen inspelen op vragen van de deelnemers tussen de sessies door zijn aanleidingen om het concept te wijzigen.

Ik stel voor om het concept van prioritaire nascholing aan te passen, zodat we de ondersteuning van de professionalisering van onderwijsprofessionals op de klasvloer kunnen versterken.

Concreet situeren de **aanpassingen in het besluit** zich op volgende vlakken:

1. Het uittekenen van een procedure voor praktijkgericht onderzoek in functie van de gekozen nascholingsthema's om deze nascholingsprojecten sterker te kunnen onderbouwen;
2. Mogelijkheid tot diverse methodieken in functie van de noden van de schoolteams;
3. Valorisatie: verspreiding naar meer scholen;
4. Interne kwaliteitszorg en andere aanpassingen.

Ik licht ze vervolgens uitgebreider toe.

1) **Praktijkgericht onderzoek ter versterking van de onderbouwing van de prioritaire nascholing en disseminatie van deze onderbouwing**

Algemene principes

In de lijn met de tendens naar evidence-informed practice willen we de wetenschappelijke onderbouwing van de inhoud van de professionaliseringstrajecten bevorderen. Uit resultaten van onderzoek dat in mijn opdracht is afgerond blijkt immers dat de **wetenschappelijke onderbouwing** een belangrijk kenmerk van **effectieve** professionalisering is². Om die onderbouwing te kunnen maken moeten organisaties bij het ontwikkelen van prioritaire nascholingstrajecten beschikken over voldoende wetenschappelijke resultaten over de gekozen beleidsprioriteit, maar ook lerarenteams hebben er baat bij.

Immers, leraren(teams) zijn zelf vragende partij om meer kennis te krijgen van resultaten van wetenschappelijk onderzoek³. De activiteiten in het kader van de prioritaire nascholing kunnen hierop een antwoord bieden. We willen het immers mogelijk maken dat er praktijkgerichte onderzoeken kunnen plaatsvinden die zowel de concrete prioritaire nascholingen ondersteunen alsook breed verspreid kunnen worden naar alle Vlaamse leraren(teams). Gelet op deze finaliteit en de beschikbare middelen zal dit voornamelijk de vorm krijgen van praktijkgerichte **reviewstudies** rond één of meer prioritaire nascholingsthema's. We maken het dus mogelijk om een deel van het budget te reserveren voor het opzetten van voornamelijk reviewstudies die een overzicht van de beschikbare kennis over een bepaalde probleemstelling uit de onderwijspraktijk bieden. Een voorbeeld van een praktijkgerichte reviewstudie is de publicatie rond binnenklasdifferentiatie.⁴ De praktijkgerichte reviewstudies zijn een instrument om resultaten van onderzoek samen te brengen en te ontsluiten naar het onderwijsveld en/of intermediaire actoren zoals de pedagogische begeleidingsdiensten, nascholingsorganisaties-die het als essentiële bron en startpunt voor de ontwikkeling van professionaliseringstrajecten kunnen gebruiken.

² Merchie, E., Tuytens, M., Devos, G. & Vanderlinde, R. (2015). *Indicatoren voor de effectiviteit van professionaliseringsinitiatieven*. Gent: Universiteit Gent

³ Vlaamse Onderwijsraad (2009). *Project Praktijkgericht Onderzoek. Eindrapport*. Brussel: Vlaamse Onderwijsraad.

⁴ Coubergs, C., Struyven, K., Engels, N., Cools, W. en De Martelaer, K. *Binnenklasdifferentiatie: leerkansen voor alle leerlingen*. Brussel: Vlaamse Onderwijsraad

Met deze maatregel zorgen we ervoor dat:

- De resultaten van praktijkgerichte reviews kunnen ingezet worden ter **onderbouwing** van de professionaliseringstrajecten op initiatief van de Vlaamse Regering.;
- Deze bundeling van de belangrijkste onderzoeksresultaten **verspreid** wordt naar in principe alle leerkrachten(teams), pedagogische begeleidingsdiensten en lerarenopleidingen. Het heeft dus een ruim olievlekprincipe. Dit kan via verschillende valorisatiekanalen, onder meer door de ontwikkeling van een brochure met de resultaten van de literatuurstudie en/of via een studiedag die naar aanleiding van de review georganiseerd wordt.

Procedures

Het lanceren van de oproep, selectie van de praktijkgerichte onderzoeksprojecten zal gestroomlijnd worden door een gelijkaardige oproep- en selectiewijze als de huidige nascholingsinitiatieven.

- o De lancering van één of meerdere thema's praktijkgericht onderzoek zal als volgt gebeuren:
 - Bepaling van de thema's voor nascholingsinitiatieven;
 - De stuurgroep (zie ook verder) zal de minister adviseren waar kennisleemtes zijn ter ondersteuning van de professionalisering en dus voor welke gekozen nascholingsthema's het lanceren van review(s) wenselijk is;
 - De minister bepaalt één of meerdere thema's voor praktijkgericht onderzoek;
 - Dat thema zal later als nascholingsthema gelanceerd worden waarrond organisaties nascholingsvoorstellen kunnen ontwikkelen hierbij gebruik makend van die resultaten van het praktijkgericht onderzoek.
- o De selectiecriteria, die gebaseerd zijn op de selectie van onderwijskundig en praktijkgericht onderzoek, zijn de volgende:
 - De relevantie ten aanzien van de vastgestelde beleidsprioriteiten;
 - De inhoudelijke en methodologische kwaliteit van het voorstel;
 - De efficiënte inzet van personeel en werkingsmiddelen;
 - Eventueel bijkomende beoordelingscriteria afhankelijk van de specifieke oproep.

Financiering

- Daar het zwaartepunt van de nascholing op initiatief van de Vlaamse Regering op het ondersteunen van schoolteams in hun professionalisering gericht op de klasvloer moet blijven liggen, beperken we het beschikbare budget voor praktijkgericht onderzoek tot een maximum percentage van 10 % van de beschikbare middelen. De oproep omvat het concrete beschikbare budget. Bovendien impliceert de mogelijkheid om een oproep tot PGO te lanceren op basis van kennisleemtes niet dat er jaarlijkse dergelijke oproepen gelanceerd worden;
- De praktijkgerichte onderzoeksvoorstellen dienen een begroting voor de review in, inclusief de valorisatie. De efficiënte inzet van personeel en werkingsmiddelen behoort tot één van de selectiecriteria. De geselecteerde projecten worden uitbetaald na de oplevering van het rapport (de review) in functie van de bewezen kosten.

2) Mogelijkheid tot aanwenden van diverse methodieken om tegemoet te komen aan noden van de schoolteams

Enkel face-to-face contactsessies financieren voldoet niet meer aan de leernoden en –wijzen van leraren(teams). Een waaier van methodieken zoals onder meer lezingen, webinars, groepswerken, coaching, netwerking tussen verschillende scholen ondersteunen kan aangewend worden om transfereffecten te genereren. We willen vormen van ‘blended learning’⁵ financieren. Zo maken we een didactische afstemming van de leernoden mogelijk. Sessies moeten dus niet meer noodzakelijk in direct fysiek contact verlopen. Daarnaast kunnen opleiders bij vragen over de implementatie van de sessies direct ondersteuning bieden bijvoorbeeld via telefoon, mail. Het personeel kan ingezet worden voor deze vormen van ondersteuning. Het financieringsmodel zal rekening houden met deze blended learning en korte vormen van ondersteuning doordat de organisaties bij de berekening van de standaardprijs per sessie informele en online ondersteuningsvormen kunnen incalculeren. Dit principe vereist geen aanpassing aan de regelgeving. In de oproep zal geëxpliciteerd worden dat diverse methodieken ingezet kunnen worden om de doelstellingen te realiseren. In de projectaanvraag zullen de organisaties de keuze voor bepaalde methodieken kunnen onderbouwen. Er wordt nog steeds een standaardprijs per sessie berekend die alle vormen van ondersteuning bevat. De standaardprijs en het aantal gerealiseerde sessie blijven de basis vormen voor de uitbetaling, zoals in de huidige regelgeving uitgewerkt is. Met eenzelfde omvang van personeels- en werkingskosten zal men ten aanzien van voorgaande schooljaren wellicht minder sessies kunnen uitvoeren, maar ik ben ervan overtuigd dat door deze verschillende methodieken meer diepgaand en duurzaam leren tot stand komt.

3) Valorisatie: verspreiding naar meer scholen

Hierboven spraken we reeds over het belang van het valoriseren van de resultaten van de praktijkgericht onderzoek (review) en de doorstroom naar de resultaten naar de niet-deelnemende scholen. Ook de resultaten van de professionaliseringstrajecten hebben een belangrijke waarde die beter **gevaloriseerd** kan worden bijvoorbeeld als bron van nieuwe kennis voor andere schoolteams. De **valorisatie** kan o.a. via disseminatie van deze resultaten als een belangrijke inspiratiebron fungeren voor schoolteams die niet participeerden aan de professionaliseringstrajecten. Organisaties willen de goede praktijkvoorbeelden graag belichten, maar dat vergt ook tijdsinvestering voor het ontwikkelen van begeleidende informatie die deze goede praktijkvoorbeelden in perspectief plaatsen en/ of kwaliteitscontroles op toepassen.

Voor dit luik kan een deel van de subsidie worden aangewend, namelijk maximaal 10% van het aangevraagde subsidiebedrag voor nascholingsprojecten. Het exacte percentage van het aangevraagde subsidiebedrag dat jaarlijks zal aangewend kunnen worden, zal in de oproep verschijnen.

4) Interne kwaliteitszorg en andere aanpassingen

De kwaliteit van nascholingsprojecten wordt momenteel op een verschillende wijze opgevolgd bijvoorbeeld door tussentijdse gesprekken, werkbezoeken, toelichting eindrapporten, maar tot op heden verloopt dit niet in een formeel orgaan. We willen dit formaliseren door de oprichting van een stuurgroep die de gehele kwaliteitsopvolging doet doorheen het hele proces. De stuurgroep wordt samengesteld door de secretaris-generaal van het Departement Onderwijs & Vorming en bestaat uit experts van het beleidsdomein Onderwijs & Vorming, maar ook externe expert(en). Ze heeft velerlei taken: het inschatten van de nood aan praktijkgericht onderzoek mbt

⁵ Blended Learning is de combinatie van face-to-face onderwijs met online leeractiviteiten

nascholings thema's, het opvolgen van de praktijkgerichte projecten, het maximaliseren van transfereffecten, het afstemmen van initiatieven van andere actoren, het bevorderen van de valorisatie. Voorts uniformiseren we de regelgeving door zoveel als mogelijk te verwijzen naar dezelfde organisatie die de procedure van oproep tot en met de bekendmaking van de gesubsidieerde projecten opneemt, namelijk het Vlaams ministerie van Onderwijs & Vorming.

1.2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 somt de soorten projecten op die toegewezen kunnen worden binnen de jaarlijkse beschikbare kredieten. Naast de reeds gereguleerde nascholingsprojecten op initiatief van de Vlaamse Regering en de innovatieve nascholingsvoorstellen kunnen praktijkgerichte onderzoeksprojecten toegewezen worden. De innovatieve nascholingsvoorstellen zijn reeds eerder gereguleerd, maar tot op heden niet opgenomen in artikel 2.

Artikel 2 voegt aan de titel van hoofdstuk 2 'praktijkgericht onderzoek' toe.

Artikel 3 geeft aan dat er prioriteiten voor praktijkgericht onderzoek kunnen bepaald worden.

Artikel 4 neemt in de titel omtrent oproep en selectie ook praktijkgericht onderzoek op.

Artikel 5

Het eerste lid geeft weer dat de oproep eveneens de inhoudelijke en vormelijke vereisten van praktijkgericht onderzoek omvat.

Het tweede lid somt het maximum percentage op dat besteed kan worden aan valorisatie alsook het bedrag dat ter beschikking wordt gesteld voor praktijkgericht onderzoek.

Artikel 6 bepaalt de selectiecriteria voor praktijkgericht onderzoek. Deze criteria zijn gelijkaardig aan de nascholingsprojecten.

Artikel 7 regelt dat de beoordelingsprocedure ook van toepassing zal zijn op praktijkgericht onderzoek.

Artikel 8 bakent af dat enkel de nascholingsprojecten kunnen verlengd worden met de duur van een jaar. Het praktijkgericht onderzoek heeft een maximale looptijd van een jaar. We menen dat deze looptijd voldoende is om gerichte resultaten te bekomen die als input kunnen dienen voor de ontwikkeling van nascholingsinitiatieven.

Artikel 9 bepaalt dat alle organisaties, dus zowel organisaties die een project rond praktijkgericht onderzoek als degenen die een project rond nascholing hebben ingediend op de hoogte worden gebracht van de beslissing.

Er wordt bepaald dat een stuurgroep de verschillende soorten projecten opvolgt.

Artikel 10 handelt over de kwaliteitsbewaking van de projecten door een stuurgroep.

Artikel 11 bepaalt het maximum percentage van de beschikbare middelen dat aangewend kan worden voor praktijkgericht onderzoek.

Artikel 12

Paragraaf 1 voegt toe dat er in het ministerieel besluit per goedgekeurd nascholingsproject eveneens het totale maximum bedrag aan te wenden voor valorisatie vastgelegd wordt.

Paragraaf 2 geeft aan dat voor praktijkgericht onderzoek het budget per project vastgelegd wordt.

Paragraaf 3 regelt dat de subsidie van praktijkgericht onderzoek eveneens op dezelfde wijze als de nascholingsprojecten uitbetaald wordt.

Paragraaf 4 handelt over het jaarlijks verslag van de nascholingsprojecten en de vereiste bijlagen.

Paragraaf 5 gaat over het eindrapport van praktijkgericht onderzoek.

Paragraaf 6 stipuleert de uitbetalingsmodaliteiten voor de nascholingsprojecten.

Paragraaf 7 stipuleert de uitbetalingsmodaliteiten voor de praktijkgericht onderzoeksprojecten.

Paragraaf 8 zorgt ervoor dat de voorwaarden voor tijdelijke niet-financiering ook van toepassing worden op praktijkgericht onderzoek.

Artikel 13 regelt de overgangsbepaling en voor schooljaar 2017-2018 zal het huidige thema behouden blijven.

Artikel 14 geeft aan dat de huidige gesubsidieerde organisaties tijdens 2017-2018 ook gesubsidieerd zullen worden.

Artikel 15 somt de artikelen op die worden opgeheven.

Artikel 16 bepaalt de ingangsdatum van de wijzigingen.

Artikel 17 behoeft geen verdere uitleg.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggend ontwerp van besluit heeft geen budgettaire weerslag. De bijsturing verloopt binnen het huidige budget. Voor het begrotingsjaar 2017 kan een maximaal subsidiebedrag van 577.000 euro aangerekend worden op begrotingsartikel FB0/1FH-E-2-AA/WT, basisallocatie 1FH005 van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 7 februari 2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

1. Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/18 van 24 januari 2017.

Een aantal bemerkingen van het taalkundig advies zijn niet gevolgd. Het gaat om bemerkingen m.b.t. termen die specifiek zijn voor de onderwijsregelgeving en in deze ook algemeen aanvaard zijn zoals bijvoorbeeld het door taaladvies geadviseerde begrip “het praktijkgerichte onderzoek” werd niet gevolgd en blijft “het praktijkgericht onderzoek”. Deze schrijfwijze is in de onderzoekswereld de gangbare term.

We nemen akte van de opmerkingen van het legistiek advies rond de aanvaardbaarheid van delegatie aan de minister m.b.t. het bepalen van

- de beleidsprioriteiten voor nascholings- en praktijkgericht onderzoeksprojecten;
- de maximumbedrag per nascholings- en praktijkgericht onderzoeksvorstel en het maximumpercentage van het bedrag van een nascholingsvoorstel dat besteed kan worden aan valorisatie.

We onderstrepen dat het niet gaat om een bijkomende delegatie of bevoegdheid; de principes zijn reeds sinds het uitvoeringsbesluit van 1996 van toepassing en overgenomen in het uitvoeringsbesluit van 2012.

2. Dit ontwerp van besluit bevat hoofdzakelijk regelgeving met een louter formeel karakter. Aangezien dit ontwerp van besluit uitvoering geeft aan het decreet van 8 mei 2009 op de kwaliteit van onderwijs, met weinig beleidsvrijheid en een erg beperkte inhoudelijke impact, dient er geen RIA opgemaakt te worden.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bovengenoemd voorontwerp van besluit;

2° de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs:

te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

3° de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs te machtigen om te communiceren dat de huidige gesubsidieerde projecten verlengd kunnen worden mits het wijzigingsbesluit definitief is goedgekeurd.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Onderwijs,

Hilde CREVITS